WIKIPÉDIA

Ladin nyelv

A Wikipédiából, a szabad enciklopédiából

A **ladin nyelv** (saját elnevezése *l ladin* vagy *l lingaz ladin*; nem tévesztendő össze a romans nyelv *ladin* változataival, sem a spanyol nyelv ladino változatával) rétoromán dialektus, amelyet az olaszországi Dolomitok vidékén, Dél-Tirolban mintegy 20 ezren beszélnek, a legtöbben kétnyelvűségben az olasszal, illetve a némettel. Dél-Tirol tartományban hivatalosan elismert regionális státusszal rendelkezik; több dialektusra oszlik.

Ladin Ladin	
Beszélik	Olaszország
Terület	Belluno megye, Bolzano (Bozen) megye, Trento megye
Beszélők száma	~20 000[1] fő
Nyelvcsalád	Indoeurópai nyelvcsalád → itáliai ág → újlatin nyelvek → nyugati csoport → galloibér ág → galloromán csoport → gallo-rhaetiai alcsoport → rétoromán → **ladin**
Írásrendszer	Latin ábécé
Hivatalos állapot	
Hivatalos	—
Nyelvkódok	
ISO 639-1	–
ISO 639-2	roa

A Wikimédia Commons tartalmaz *Ladin* témájú médiaállományokat.

Tartalomjegyzék

Jellemzői

Hangtanilag és nyelvtanilag alapvetően nem tér el a nyugati újlatin nyelvektől (leníció, a többes szám képzése *-s* hozzáadásával stb.), azonban azoktól eltérő sajátossága, hogy a *c*-t *e* és *i* előtt nem c-nek vagy sz-nek, hanem cs-nek ejtik, mint a friuliban és az olaszban, vagy a románban.

Nyelvi példa

- A tőszámnevek 1-től 10-ig:

  > *un, doi, trei, cater, cinch, sie, set, ot, nef, diesc*.

- Hosszabb szövegminta:

  > **„Duc i Ladins sá che l lé (o lech) dl ergabuan é l Lé de Careza. Chest é conesciú lonc y lerch per si biei colours che muda demeztroi dal vert-fresch al cuecen-scarlat, y dal blé dl ciel al ghel-or; per chesta mudazion de colours él vegnú batié "Lé dl Ergabuan", dai colours dla irida/cogola dl uedl. An conta che chel lé fova n iade abité da na "gana" che ova l corp da pesc y l cef da persona, desche an se imaginova da zacan na ninfa. N salvan che abitova te cheles selves, che scluj ite chest pice lé desche na perla, se ova**

> **inamoré da perde l cef te chesta bela muta-ninfa; ma dut debant! Per la tré a se, se ova l salvan pensé de fé n gran ergabuan con i colours plu biei che se destenova fora da la piza dl Latemar enfin ju tl lech; ma la ninfa ne se ova empone lascé pié. Dal gran senn, l Salvan, che ova fat con tant de fadia sie beliscim laour, ova n dí tout l ergabuan, l ova desfat en tant de fruzies y l ova spo sciulé tl lech. Da chel moment á l lé giaté duc chi biei colours che al à enfin aldidancuei.**"

- Néhány példamondat:

```
Jó napot.          Bon dí.
Jó éjszakát.       Bona nuet.
Hogy vagy?         Co vala?
Ma mit csinálsz?   Ce fesa ncuei?
Köszönöm.          Gramarzé.
```


A ladin nyelvterület Olaszországban

Kapcsolódó szócikkek

- Friuli nyelv
- Romans nyelv
- Galloromán nyelvek

Külső hivatkozások

- Ethnologue (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=lld) adatjelentés a ladin nyelvről
- A Wikipédia ladin nyelvű kísérleti oldala (https://incubator.wikimedia.org/wiki/Wp/lld)

Jegyzetek

1. *Ethnologue / Ladin (17th ed., 2007)* (http://www.ethnologue.com/language/lld) (HTML). (Hozzáférés: 2014. január 5.)

A lap eredeti címe: „https://hu.wikipedia.org/w/index.php?title=Ladin_nyelv&oldid=22108018"